

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
מתוך אתר שי לשי"י : shayleshay.co.il

פרשת מקץ — חנוכה בפרשה

בשבת חנוכה קוראים את פרשת מקץ, ורבותינו מצאו כמה קשרים בין הפרשה לנס חנוכה: רמז אחד יש במילה השלישית בפרשה: "וַיְהִי מִקֵּץ שָׁנָתִים יָמִים" (מא א). המילה "שָׁנָתִים" רומזת למיקום החנוכה בפתח הבית: "שָׁנָתִים" – ראשי תיבות: שמאל נר תשים, ימין מזוזה.

רמז נוסף יש בחלומות פרעה. בשני חלומותיו מנצחים החלשים: הפרות רעות המראה אוכלות את הפרות יפות המראה, והשיבולים הדקות בולעות את השיבולים המלאות. כך גם בנס חנוכה – "מִסְרַף גְּבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים, וְנִרְבִּים בְּיַד מְעֻטִּים".

ולמה נקרא חג זה בשם "חנוכה"?

במסכת עבודה זרה (נב:) מסופר שלאחר שהיוונים טימאו את המזבח בבית המקדש בהקריבם קרבנות לעבודה זרה, הרסו החשמונאים את המזבח המשוקץ, ובנו מזבח חדש. על פי זה מובן שחג החנוכה נקרא על שם חנוכת המזבח החדש (אור זרוע הלכות חנוכה סימן שכא; מהרש"א מסכת שבת כא:). מטעם זה אנו קוראים בתורה בחנוכה את קרבנות הנשיאים בחנוכת המשכן שדומה לחנוכת המזבח (רש"י מגילה ל:). אמנם, יש מסבירים שטעם קריאת קרבנות חנוכת המשכן בימי החנוכה הוא מפני שחנוכת המשכן הייתה צריכה להיות מייד כשסיימו את בניית המשכן, בכ"ה בכסלו (טור אורח חיים סימן תרפד). אמנם, את המשכן העמידו וחנכו רק בא' בניסן, אבל מכיוון שחודש כסלו הפסיד את חנוכת המשכן, פיצה אותו הקב"ה בנס חנוכה שאירע בימי החשמונאים בכ"ה בכסלו.

רבי יעקב עמדין בספרו "מור וקציעה" (סימן תרע) כתב שחנכו את בית המקדש השני בכ"ה בכסלו, כמפורש בספר חגי (ב יח), ולכן קראו החשמונאים לחג שקבעו באותו תאריך, "חנוכה", על שם חנוכת המקדש. הוא מוסיף שאולי בזכות חנוכת המקדש, זכו לנס פך השמן ביום זה.

רבי דוד אבודרהם מביא בספרו שני רמזים לשם "חנוכה": הראשון: חנו כה – חנו בכ"ה בכסלו, כלומר שחנו מנסיעתם למלחמה (כפי שפירש רבי מרדכי יפה, בעל הלבוש בסימן תרע). והשני: חנוכ"ה – ראשי תיבות: ח' (שמונה) גרות והלכה כבית הלל.

בספר "בני יששכר" כתוב שעל פי חכמי הסוד מתגלה בהדלקת הנרות אורו של משיח, ולכן נקרא החג "חנוכה", כי אנו מתחנכים על ידו לגאולה העתידה (ראה בפרק "מאי חנוכה" בספר של הרב זווין, המועדים בהלכה).

יהי רצון שנזכה עוד השנה לחנוכת בית המקדש ולגאולת ישראל השלמה.